

Parlamentaarsed uudised

Piret Viljamaa (RiTo 18), Eesti Rahvusraamatukogu parlamendiinfo keskuse infospetsialist

Välisriikide parlamentide uudiseid 2008. aasta maist novembrini.

Uudistest valiku tegemisel on kasutatud elektroonilisi infoallikaid: uudisteagentuuride ja meediaväljaannete andmebaase, täistekstandmebaasi EBSCO ning parlamentide kodulehekülgedel leiduvaid materjale.

Ameerika Ühendriigid

Oktoobris võtsid Ameerika Ühendriikide parlamendi mõlemad kodad vastu rahandusturgude 700 miljardit dollarit nõudva päästeplaani. Senat kiitis halbade laenude tagasiostmise kava heaks 74 poolt- ja 25 vastuhäälega. Esindajatekoda võttis seaduse vastu 263 häälega, vastu oli 171 liiget. Septembri lõpus oli Esindajatekoda sama seaduseelnõu üllatuslikult tagasi lükanud ning see põhjustas languse kogu maailma aktsiaturgudel. Seaduse kohaselt ostab valitsus kuni 700 miljardi dollari eest rahandusasutuste halbu laene, keskvalitsus kindlustab deposiite senise 100 000 asemel kuni 250 000 dollari väärtuses, et suurendada tarbijate ja ettevõtete usaldust pankade vastu ning mahendada poliitiliselt ebapopulaarset päästeplaani. Seadus sisaldab ettevõtte- ja energiamaksu kärpeid, mille vastu on paljud Esindajatekoja demokraadid. Vastu võeti ka seadusemuudatus, mis võrdsustab vaimuhaiguste ning narkootikumide ja alkoholivõõrutuse puhul makstavad kindlustushüvitised teiste haiguste puhul makstavate hüvitistega. President George W. Bush andis seadusele kohe oma allkirja.

Reuters-BNS, 2.10.2008, "USA senat andis päästeplaanile heakskiidu";

Reuters, 3.10.2008, "Congress passes mental health coverage boost".

Armeenia

Augustis võttis Armeenia parlament vastu valitsuse algatatud seaduse, mis kutsus esile keskkonnakaitsjate ägeda protesti. Seadus lubab alandada Sevani järve veetaset, suurendades järvevee äravoolu Hrazdani jõe kaudu, mis varustab veega mitut hüdroelektrijaama ja Ararati oru puuviljaistandusi. Valitsuse esindajate väitel tingis vee äravoolu suurendamise vajaduse soov aidata põua tõttu kannatanud puuviljaistandusi. Enne lõpphääletust esines parlamendi esimees Tigran Torosyan kõnega, milles rõhutas, et väited, nagu oleks seaduseelnõu eesmärk päästa järve kaldale ehitatud luksusmajad veetõusu eest, on naeruväärsed. Tema sõnul seaduse rakendamisega järvele ökoloogilist kahju ei tekitata.

Armenialiberty, 21.08.2008, "Parliament approves controversial government bills". -

<http://www.armenialiberty.org/armeniareport/report/en/2008/08/39C8C121-1E83-40C2-9AEA-594BA9AD26BB.asp>

National Assembly of the Republic of Armenia, 21.08.2008, "Extraordinary session of the National Assembly Ends".

- http://www.parliament.am/news.php?do=view&ID=2845&cat_id=2&day=21&month=08&year=2008&lang=eng

Austria

Septembris toimusid Austrias pärast vasak–paremjõudude koalitsiooni kokkuvarisemist erakorralised parlamendivalimised. Enim hääli kogus Sotsiaaldemokraatlik Partei (sai parlamendis 57 kohta), teise tulemuse saavutas konservatiivne Rahvapartei (51 kohta). Eelmiste valimistega võrreldes said kohti juurde paremäärmuslikud parteid: immigrantidevastane Vabaduspartei (34 kohta) ja Jörg Haideri juhitud Allianss Austria Tuleviku Eest (21 kohta). Rohelised said 20 kohta. Valimistest võttis osa kümme parteid. Lävepakuküsitlused näitasid, et paremäärmuslaste toetus oli kõige suurem alla 30 aasta vanuste meeste seas, üle 60–aastased mehed ja naised toetasid kõige rohkem sotsiaaldemokraate ja kõige vähem rohelisi. 30–60–aastaste hulgas oli enim Rahvapartei valijaid. Paremäärmuslasi valiti eelkõige protestiks ebaefektiivse valitsemise vastu. Euroopas on Austria valimistulemused kutsunud esile negatiivset vastukaja, näiteks naabermaa Sloveenia valitsus väljendas üllatust ja muret euroopalike väärtuste hülgamise pärast. Poliitikavaatlejate hinnangul suurendab parempopulisti Jörg Haideri hukkumine autoavariis Sotsiaaldemokraatliku Partei ja Rahvapartei uue koalitsiooni moodustamise väljavaateid.

SORA, “Nationalratswahl 2008”. –

http://www.sora.at/images/doku/SORA_ISA_Analyse_NRW_2008.pdf

Deutsche Welle, 30.09.2008, “Austria's far–right vote raises concerns in Europe”. –

<http://www.dw-world.de/dw/article/0,2144,3681155,00.html>

International Herald Tribune, 6.10.2008, “Final Austrian election tally shifts 1 seat”. –

<http://www.iht.com/articles/ap/2008/10/06/europe/EU-POL-Austria-Elections.php>

Bulgaaria

Aprillis kiitis Bulgaaria 240–kohaline parlament heaks valitsusreformi, millega vasak–tsentristlik valitsus loodab olla meeltemööda riigivõime korrupsioonis ja kuritegevuse lokkamises süüdistavale Euroopa Liidule. Poolt hääletas 155 ja vastu 74 parlamendiliiget. Valitsuses vahetati välja sise–, kaitse–, tervishoiu– ja põllumajandusminister ning loodi Euroopa rahade kasutamist jälgiva asepeaministri ametikoht. Nädal enne uute valitsusliikmete määramist astus tagasi siseminister Rumen Petkov, kelle juhitud ministeeriumi süüdistati korrupsioonis ja maffiasidemetes.

Juulis toimus parlamendis valitsuse umbusaldushääletus, mis oli juba kuues pärast koalitsiooni võimuletulekut 2005. aastal. Umbusaldusavaldust toetas 84 ja vastu hääletas 150 parlamendiliiget. Parempoolse opositsiooni sõnul vastutab valitsus 500 miljoni euroni küündivast Euroopa Liidu abirahast ilmajäämise eest.

AFP–BNS, 24.04.2008, “Bulgaaria parlament kiitis heaks valitsusreformi”;

Reuters–BNS, 30.07.2008, “Bulgaaria parlament võitis usaldushääletuse”.

Juulis ratifitseeris Bulgaaria parlament Venemaaga sõlmitud South Streami gaasijuhtme rajamise lepingu. Leping ratifitseeriti pärast tuliseid debatte ja opositsiooni kriitikat. Poolt

hääletas 140 ja vastu 47 parlamendiliiget.

Lepingu kohaselt loovad Gazprom ja Bulgargaz ettevõtte, mis hakkab Bulgaarias gaasijuhet ehitama ja haldama. Lepingu osapooled on võrdsed, mõlema ettevõtte osalus on 50 protsenti. Uuringuid alustatakse 18 kuud pärast ühissetevõtte loomist ning gaasijuhtme ehitamist kaks aastat pärast eeltööde lõppu. Leping on sõlmitud 30 aastaks. Projekt konkureerib Euroopa Liidu toetatava Nabucco gaasijuhtme projektiga, mis juhib Kesk-Aasia gaasi Euroopasse läbi Türgi.

Novinite, 25.07.2008, "Bulgaria parliament ratifies South Stream gas pipeline agreement".
- http://www.novinite.com/view_news.php?id=95493

Septembris kiitis Bulgaaria parlament heaks kommunistliku režiimi kuritegusid tauniva Praha deklaratsiooni "Euroopa südametunnistus ja kommunism". Parlamendis toetati Praha deklaratsiooni 106 häälega, vastu hääletas 60 parlamendiliiget ja 5 jäi erapooletuks. Vasakpoolsed teatasid, et nad ei toeta deklaratsiooni, sest ükski teine seadusandlik kogu pole Praha deklaratsiooni sel kombel heaks kiitnud ning Bulgaaria parlament on kommunistliku režiimi juba hukka mõistnud. 23. august, Molotovi-Ribbentropi leppe allkirjastamise päev, kuulutati ohvrite mälestuspäevaks. Deklaratsioonis rõhutatakse vajadust uurida ühtviisi nii fašistliku kui ka kommunistliku režiimi toimepandud kuritegusid.

AFP-BNS, 18.09.2008, "Bulgaaria võttis vastu totalitarismikuritegusid tauniva deklaratsiooni";
Novinite, 18.09.2008, "Bulgaria parliament officially endorses Prague declaration". -
http://www.novinite.com/view_news.php?id=97091

Gruusia

Mais toimunud erakorralistel parlamendivalimistel pälvis suurima toetuse - 119 kohta parlamendis - Ühtne Rahvuslik Liikumine. Ühinenud Opositsiooni valimisliit sai 17, Kristlikud Demokraadid 6, Tööpartei 6 ja Vabariiklik Partei 2 kohta. Parlamendikohtade pärast konkureerisid kokku kolm valimisliitu ja üheksa parteid. Parlamendi 150 liikmest 75 valitakse proportsionaalse ja 75 majoritaarse süsteemi alusel. President Mihhail Saakašvili lubas töötada NATO ja Euroopa Liidu liikmesuse nimel, Ühinenud Opositsiooni esindajad rõhutasid vajadust parandada suhteid Venemaaga. Valimisaktiivsus oli 53 protsenti. Enamik opositsiooniliikmeid boikoteeris parlamendi avaistungit ning 11 Ühinenud Opositsiooni liiget esitas avalduse mandaadist loobumiseks. Opositsioon korraldas mais ja juunis meeleväljavaldusi, väites, et valimistulemused on võltsitud.

Interfax-BNS, 23.05.2008, "Gruusia parlamendivalimised võitis võimupartei";
Inter-Parliamentary Union, "Georgia: last elections". - http://www.ipu.org/parline-e/reports/2119_E.htm

Juulis võttis Gruusia parlament vastu lisaelarve, mille põhiosa suunati kaitsekulutusteks, samuti suurendati 5000 mehe võrra armeed, mis kasvab nüüd 37 000 sõjaväelaseni. Lisaelarvest on 295 miljonit lari (200 miljonit dollarit) mõeldud kaitseministeeriumile. President Mihhail Saakašvili põhjendas armee suurendamist pingestunud olukorraga

Gruusias, samuti kasvava osalusega rahvusvahelistes missioonides. Parlamendi kaitse- ja julgeolekukomitee esimehe Givi Targamadze sõnul on kavas kohandada sõjaväge NATO standarditele. Prioriteediks on õhujõudude ja mereväe varustamine kõrgelt kvalifitseeritud personaliga, kavas on osta uusi lennukeid ning arendada õhukaitsesüsteemi. Armees isikkoosseisu suurendamist toetasid ka opositsionisaadikud. Möödunud aastal suurendas Gruusia oma relvajõude 2500 mehe võrra.

Civil Georgia, 15.07.2008, "Defence spending, number of troops increased". –

<http://www.civil.ge/eng/article.php?id=18784&search=parliament>

Interfax-BNS, 16.07.2008, "Gruusia parlament suurendas kaitsekulutusi ja armees arvukust".

Augustis kinnitas Gruusia parlament ühehäälselt president Mihhail Saakašvili dekreedis sõjaseisukorra kehtestamisest kogu riigi territooriumil alates 9. augustist, kui Gruusia ja Venemaa armee võitlesid kontrolli nimel Lõuna-Osseetias. Sõjaseisukord kuulutati 15 päevaks ja seejärel pikendati seda 8. septembrini, kuid tühistati 3. septembril. Neil Gruusia aladel, kus Vene Föderatsiooni sõjaväe kohalolek säilis, kaasa arvatud Abhaasia ja Lõuna-Osseetia, eriolukord jätkus.

Interfax-BNS, 9.08.2008, "Gruusia parlament kuulutas välja sõjaseisukorra";

AFP-BNS, 3.09.2008, "Gruusia parlament tühistas sõjaseisukorra".

Augustis võttis Gruusia parlament ühehäälselt vastu otsuse Sõltumatute Riikide Ühendusest väljaastumise kohta. Gruusia teavitas SRÜ-d organisatsioonist väljaastumisest ametlikult. Gruusia lahkumist kaalutakse SRÜ põhikirja kohaselt aasta aega, selle aja vältel sõlmitakse seniste ühenduse raames sõlmitud lepingute asemele vastavad kahepoolsed lepped.

Georgian Daily, 14.08.2008, "Parliament of Georgia approved unanimously with 117 votes decision regarding Georgia's quitting CIS".

– http://georgiandaily.com/index.php?option=com_content&task=view&id=5889&Itemid=65&lang=ka

Hispaania

Juunis toetas Hispaania parlamendi keskkonna-, põllumajandus- ja kalanduskomisjon "Inimahviprojekti", s.t rühma teadlaste ettepanekut tagada inimahvidele – šimpansitele, bonobodele, gorilladele ja orangutanidele – õigus elule, vabadusele ja kaitsele piinamise eest. Ka teised riigid, nagu näiteks Uus-Meremaa ja Suurbritannia, on astunud samme, et kaitsta inimahve kahjulike katsete eest, kuid ükski parlament pole varem deklareerinud, et loomal võiksid olla õigused.

Eesti Päevaleht: Ärioleht, 28.07.2008, "Ahvide ja inimeste õigused". –

<http://www.epl.ee/arvamus/436635>

Horvaatia

Juulis ratifitseeris Horvaatia parlament lepingu, millega riik loobub jurisdiktsioonist USA

sõdurite poolt Horvaatia pinnal toime pandud võimalike kriminaalkuritegude üle. USA sõjaväevõimud kohustuvad Horvaatiat sellistest seadusrikkumistest teatama. 153-kohalises parlamendis toetas eelnõu 121, vastu hääletas üks parlamendiliige.

AFP-BNS, 15.07.2008, "Horvaatia loobus jurisdiktsioonist USA sõdurite üle".

Israel

Juulis võttis israeli parlament Knesset vastu oma tööd reguleeriva seaduse täiendamise seaduse, millega keelatakse viimase seitsme aasta jooksul siseministri loata vaenulikke riike külastanud isikutel parlamenti kandideerida. 120-liikmelises Knessetis võeti seadus kolmandal lugemisel vastu 52 poolthäälega, seadust ei toetanud 24 parlamendiliiget. Seadus puudutab eelkõige araablastest parlamendiliikmeid, kellest mõned on sageli külastanud israeliga ametlikult sõjajalal olevat Liibanoni ja Süüriat. Seaduses vaenulikena määratletud riigid on Iraan, Iraak, Liibanon, Saudi Araabia, Süüria ja Jeemen. Seadusel pole tagasiulatuvat jõudu. Araablasest parlamendiliige Ahmed Tibi lubas kaevata ülemkohtusse, sest seadus võeti vastu vähema kui põhiõiguste piiramiseks nõutava 61 häälega.

AFP-BNS, 1.07.2008, "Israeli parlament kinnitas "vaenlase maal" käijate kandideerimiskeelu".

Iraak

Septembris võttis Iraagi parlament puutumatus sunniidist parlamendiliikmelt Mithal al-Alusilt, kes nädal varem oli külastanud israeli, osaledes rahvusvahelisel terroritõrjekonverentsil. Tal keelati Iraagist lahkumine ja parlamendiistungitel osalemine. Kavatas ta israeli külastamise pärast kohtusse kaevata. Mithal al-Alusi külastas israeli teist korda pärast Saddam Hussein'i kukutamist, esimest korda käis ta seal 2004. aasta septembris.

AFP-BNS, 14.09.2008, "Iraagi parlament võttis israeli külastanud saadikult puutumatus".

Iraan

Iraani parlament võttis vastu seaduse, mille kohaselt autoõnnetuses vigastada või surma saanud Iraani naistel või nende perekondadel on õigus sama suurele kindlustushüvitisele kui meestel. Seadusemuudatus ei laiene teistele valdkondadele, näiteks vägivalda tagajärjel kannatanutele. Pärast 1979. aasta islamirevolutsiooni kehtima hakanud šariaadiseaduste järgi on naise surma eest autoavariis makstav nn vereraha poole väiksem kui mehe hukkumise korral. See reegel kehtib ka vigastuste puhul ning sellest on seni lähtunud kindlustuskompaniid, ehkki mõlemast soost kindlustajad maksavad sama suurt kindlustusmaksu. Jõustumiseks peab seaduse heaks kiitma mõjuvõimas põhiseaduse kontrolli komisjon, kus on ülekaalus konservatiivsed islamivaimulikud.

Reuters-BNS, 27.05.2008, "Iraani naiste ja meeste liikluskindlustushüvitised võrdsustuvad".

Itaalia

Itaalia parlamendis tekitavad probleeme kolleegide eest hääletavad parlamendiliikmed, keda nimetatakse "pianistideks". Alamkoja spiikri Gianfranco Fini sõnul on tegemist häbiväärse nähtusega, millest tuleb lahti saada. Praegune elektrooniline hääletussüsteem võimaldab teiste eest hääletada ning puudujad lähevad kirja kohalviibijatena, kohalviibimise eest aga makstakse tasu. Euroopa parlamendiliikmete hulgas väidetavalt kõrgeimat palka saavad Itaalia parlamendiliikmed teenivad 16 000 eurot kuus, päevatasu on ligikaudu 250 eurot.

New Europe, 16.06.2008, "Parliament's vote-cheaters may be stopped". –

<http://www.neurope.eu/articles/87654.php>

Juunis kiitis Itaalia Senat heaks valitsuse plaani anda rahvuslikule lennukompaniile Alitalia 300 miljoni euro ulatuses laenu. Poolt hääletas 154, vastu 118 Senati liiget. Opositsiooniparteid Demokraatlik Partei ja partei Väärtuste Itaalia hääletasid vastu, sest Silvio Berlusconi valitsus kasutas laenu rahastamiseks väike- ja keskmiste ettevõtete abistamiseks loodud fondi. Itaalia valitsuse plaan kutsus esile teiste lennufirmade protestid. British Airways, Virgin Atlantic, Finnair, SAS, Iberia ja Tap esitasid Euroopa Komisjonile protesti, väites, et Itaalia lennufirma saab konkurentsireegleid rikkuvat abi. Itaalia riik on ka varem majandusraskustes Alitaliale laenu andnud. Juulis teataski Euroopa Komisjon, et selline laen läheb vastuollu konkurentsireeglitega. Septembris kuulutas Alitalia välja ametliku pankroti. Lennukompanii jagatakse kaheks, üht osa hakkavad juhtima erasektori investeerijad, teine osa likvideeritakse. Kevadel kaalus Air France Alitalia äraostmist, kuid selle vastu olid ametiühingud. Nüüd on Air France ja Lufthansa ümberstruktureeritud Alitaliaga partnerlusest jälle huvitatud.

Italy Magazine, 20.06.2008, "Parliament approves Alitalia loan". –

<http://www.italymag.co.uk/italy/business/parliament-approves-alitalia-loan>

Juulis võtsid Itaalia parlamendi mõlemad koad vastu seaduse, mis tagab mitmesse korruptsiooniprotsessi segatud peaministrile Silvio Berlusconi ametisoleku ajaks immuuniteedi kohtupidamise ees. Senatis toetas seadust 171, vastu oli 128 liiget. Valitsusjuhile lisaks kehtestati ametiaja kestel puutumatus ka presidendile ja kahele parlamendi spiikrile. Seadusesse hääletati opositsiooni muudatusettepanek, mille kohaselt kehtib immuuniteet ühel ametiajal. President Giorgio Napolitano kirjutas seadusele alla ning kaks Silvio Berlusconiiga seotud kohtuprotsessi on nn Alfano seaduse vastuvõtmise tõttu peatatud. Partei Väärtuste Itaalia liider Antonio Di Pietro lubas hakata koguma allkirju, et korraldada rahvahääletus seaduse tühistamiseks. Opositsiooni sõnul on seaduse eesmärk peaministri päästmine, valitsus väidab aga, et riigijuhtidele puutumatus tagamine viib Itaalia seadused kooskõlla teiste Euroopa riikide õigusaktidega. Süüdistaja Fabio De Pasquale kuulutas seaduse põhiseadusvastaseks, peaminister Silvio Berlusconi ähvardas omakorda kohtusüsteemi reformiga, kui Konstitutsioonikohus peaks sellise otsuse langetama.

Italy Magazine, 24.07.2008, "Immunity law sparks ire". –

<http://www.italymag.co.uk/italy/politics/immunity-law-sparks-ire>

Italy Magazine, 29.09.2008, "Magistrates join Berlusconi Constitutional Court row". – <http://www.italymag.co.uk/italy/politics/magistrates-join-berlusconi-constitutional-court-row>

Jaapan

Juunis võtsid Jaapani parlamendi mõlemad koad vastu otsuse tunnustada riigi põhjaosas elavaid ainusid põlisrahvana. Jaapani põhjasaarel Hokkaidol elab ligikaudu 70 000 ainet, kes on aastasadu kannatanud diskrimineerimise all. Kuigi Jaapan on nimetanud end etniliselt homogeenseks riigiks, on ainude haridustase ja sissetulekud ülejäänud riigiga võrreldes märkimisväärselt madalamad. Parlament nimetas ainusid "põlisrahvaks oma keele, usu ja kultuuriga". Otsus võeti vastu enne rahvusvahelist põlisrahvaste konverentsi ja samaks ajaks planeeritud G8 tippkohtumist Hokkaidol.

AFP–BNS, 6.06.2008, "Jaapan tunnustas ainusid põlisrahvana".

Kasahstan

Juunis tegi Kasahstani parlamendiliige Sat Tokpakhajev ettepaneku nimetada pealinn Astana ümber Nursultaniks. President Nursultan Nazarbajev laitis idee maha ja kinnitas, et kui selline seadus vastu võetakse, siis tema sellele alla ei kirjuta. Astana, mis kasahhi keeles tähendab lihtsalt pealinna, kuulutati Almatõ asemel Kasahstani uueks pealinnaks 1997. aasta detsembris. Pealinnaks saamise ajal elas seal alla 300 000 elaniku, nüüd üle 700 000. Pealinna üleviimise idee pärines president Nazarbajevilt, seetõttu tähistatakse pealinna päeva Nazarbajevi sünnipäeval 6. juulil.

Interfax–BNS, 6.06.2008, "Nazarbajev on pealinna nime muutmise vastu".

Kreeka

Septembris ratifitseeris Kreeka parlament Venemaaga sõlmitud South Streami gaasijuhtme rajamise lepingu. Poolt hääletas 264 parlamendiliiget. South Streami gaasijuhtme rajamise lepingu on Venemaaga sõlminud veel Bulgaaria, Serbia, Ungari ja Itaalia. Gaasijuhtme rajatakse läbi Musta mere Venemaa Krasnodari kraist Bulgaariasse. Mõõda maismaad on torujuhtmele kavandatud kaks haru – Itaalia lõunaosani ning läbi Serbia ja Ungari Austriasse.

RIA Novosti, 2.09.2008, "Greece ratifies South Stream deal with Russia". – <http://en.rian.ru/world/20080902/116490941.html>

Leedu

Juunis võttis Leedu Seim 84 poolthäälega vastu seadusemuudatused, mis keelavad natsi- ja Nõukogude sümbolika ning natsi- ja kommunismiliidrite portreede kasutamise miitingutel ja rahvakogunemistel, käsitledes seda okupatsioonirežiimide propagandana. Eelnõu esitas parlamendile konservatiivide fraktsioon. Lisaks Natsi-Saksamaa, Nõukogude Liidu ja Leedu

NSV-s kasutatud sümbolitele – haakristile, punasele viisnurgale ja sirbile–vasarale – ei tohi rahvakogunemistel kasutada ka vastavaid lippe, vappe, hümne ega sõjaväevormi märke. Sellise sümboolika kasutamise eest võib määrata 500 kuni 1000 liti (kuni 4500 Eesti krooni) suuruse trahvi. Nimetatud sümboolikat võib endiselt kasutada muuseumides, hariduslikel eesmärkidel ja antikvaarsete esemetega kauplemisel ning oma mundrit võivad kanda II maailmasõjas osalenud. Juba on määratud 500–litine trahv naisele, kes müüs Vilniuses Pilese tänava turul Nõukogude väeüksuste embleeme, pilotkasid, püksirihmu ja vormimütse.

BNS, 17.06.2008, “Leedus keelustati haakrist ja viisnurk”;

BNS, 4.09.2008, “Leedus trahviti nõukogude suveniire müünud naist”.

Juunis võttis Leedu Seim vastu seadused, mis on alus kutselisele sõjaväele üleminekuks. Armeed ülesehitust 2008. aastal ning 2013. aastaks planeeritavaid struktuurimuutusi käsitleva seaduse poolt hääletas 74 ja vastu 7 Seimi liiget, sõjaväe ülesehitust 2009. aastal ning 2014. aastaks planeeritavaid struktuurimuudatusi käsitleva seaduse poolt oli 70 ja vastu 4 Seimi liiget. Aktiivsete reservväelaste arv väheneb seaduse kohaselt 6000–ni, ohvitseride arv suureneb ning sõjaväekohustuslike noorsõdurite arv väheneb järk–järgult. 2013. ja 2014. aastal kutsealuseid enam ajateenistusse ei võeta.

Lithuanian Parliamentary Mirror, June 2008, “The Seimas laid the foundations for professional army”. – http://www6.lrs.lt/kronikos/pdf/ab9u-4zqx-vpqaF6802mirror_June_internetui.pdf

Juunis võttis Leedu Seim vastu kodakondsuse seaduse muutmise seaduse, millega lubati seitsmel erijuhul taotleda topeltkodakondsust. Seadusemuudatuste poolt oli 78 ja vastu 4 Seimi liiget. Esimese rühma moodustavad leedulased, kes on saanud Euroopa Liidu ja NATO liikmesriigi kodakondsuse; teise endised poliitvangid ja küüditatud ning nende järeltulijad kuni kolmanda põlvni välja; kolmanda Nõukogude okupatsiooni ajal läände emigreerunud leedulased ja nende järeltulijad; neljanda arvukad leedulaste kolooniad Leeduga piirnevates riikides; viienda teiste riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kellel on erilisi teeneid Leedu riigi ees; kuuenda leedulaste lapsed teistes riikides (ennekõike Iirimaa ja USA–s, kus kodakondsus antakse sünnijärgselt vanemate tahtest sõltumata); seitsmenda leedulased, kelle asukohariigiga sõlmib Leedu rahvusvahelise lepingu, mis kohustab andma Leedus alaliselt elavatele välismaalastele Leedu passi ning vastupidi. Praegu ei ole Leedul sellist lepingut ühegi riigiga.

Juulis jättis president Valdas Adamkus seaduse välja kuulutamata, väites, et see on põhiseadusega vastuolus. President rõhutas, et topeltkodakondsust tuleks anda ainult väga erandlikel juhtudel. Seim nõustus presidendi muudatusettepanekutega, näiteks jäeti välja võimalus säilitada topeltkodakondsus Euroopa Liidu ja NATO liikmesriigi kodakondsuse saanud leedukatel. Augustis tegi president ettepaneku korraldada koos 2009. aasta presidendivalimistega referendum topeltkodakondsuse kohta.

Lithuanian Parliamentary Mirror, June 2008, “Revised version of the law on citizenship was passed”. – <http://www6.lrs.lt/kronikos/pdf/ab9u-4zqx->

[vpqaF6802mirror_June_internetui.pdf](#)

BNS, 15.07.2008, "Leedu Seim nõustus Adamkuse muudatustega kodakondsusseadusesse".

Oktoobris toimusid Leedu parlamendivalimised, paralleelselt esimese hääletusvooruga korraldati referendum Ignalina tuumajaama töö pikendamise küsimuses. Hääletamas käis alla poole registreeritud valijatest ning liiga madala osalusprotsendi tõttu kukkus referendum läbi. Leedu parlamenti valitakse 71 liiget ühemandaadilistest ringkondadest ning 70 kohta jagatakse välja üleriigilises ringkonnas parteinimekirjadele antud häälte kohaselt. Esimeses voorus sai opositsioonilise konservatiivse Isamaaliidu ja Kristlike Demokraatide erakonna nimekiri üleriigilises ringkonnas 18 mandaati 70-st; teise tulemuse, 13 kohta, saavutas kevadel meelelahutustegelaste moodustatud Rahvusliku Taassünni Partei. Ühemandaadilistes ringkondades saavutasid esimeses voorus nõutava lihthäälteenamuse kolm kandidaati – kaks sotsiaaldemokraati ja Leedu poolakeelse vähemuse esindaja. Teises voorus said valijad ainult ühe hääletussedeli, kus olid kirjas kahe enim hääli saanud kandidaadi nimed. Pärast teist vooru sai konservatiivse Isamaaliidu ja Kristlike Demokraatide erakonna nimekiri Seimi 141-st kohast 45, Leedu Sotsiaaldemokraatlik Partei 25, Rahvusliku Taassünni Partei 16 ning partei Kord ja Õiglus 15 kohta. Viieist sõltumatust kandidaadist pääsesid parlamenti neli. Konservatiivide liider Andrius Kubilius alustas koalitsioonikõnelusi Rahvusliku Taassünni Partei, Leedu Liberaalse Liikumise ja Liberaaltsentristliku Liiduga.

BNS, 13.10.2008, "Leedu referendum Ignalina küsimuses kukkus läbi";

Inter-Parliamentary Union, "Lithuania: last elections". – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2189_E.htm

Läti

Juunis jäid Läti Seimis vastu võtmata rahvalt 217 000 toetusallkirja saanud põhiseaduse parandusettepanekud, mis annaksid rahvale õiguse algatada parlamendi laialisaatmine. Paranduste poolt hääletas 44 ning vastu 37 Seimi liiget. Eelnõu esitas Seimile president Valdis Zatlers. Seaduse kohaselt tuleb põhiseaduse muudatuste tagasilükkamise korral hiljemalt kahe kuu jooksul korraldada referendum. Augustis korraldatud referendum kukkus läbi vähese osalemisaktiivsuse tõttu, enamik hääletamas käinutest pooldas põhiseaduse muutmist. President Valdis Zatlers kutsus Seimi liikmeid üles välja töötama vastavaid põhiseaduse muudatusi, mida toetas ligi 40 protsenti Läti elanikest.

BNS, 5.06.2008, "Seim lükkas tagasi rahvale parlamendi laialisaatmise õigust andva eelnõu";

BNS, 3.08.2008, "Läti põhiseadusreferendum kukkus läbi".

Septembris võttis Läti Seim üksmeelselt vastu kriminaalseadustiku muudatused, mis kehtestavad karmimad piirangud raskeid kuritegusid sooritanud isikute ennetähtaegsele vangistusele vabanemisele. Muudatuste järgi ei pääse ennetähtaegselt vabadusse isikud, kes on süüdi mõistetud raskete vägivallakuritegude eest, samuti alaealiste suhtes seksuaalse alatooniga kuritegusid toime pannud isikud.

BNS, 25.09.2008, "Läti piirab roimarite ennetähtaegse vabanemise võimalusi".

Makedoonia

Juunis toimusid Makedoonias ennetähtaegsed parlamendivalimised. Peaminister Nikola Gruevski kuulutas välja erakorralised valimised, sest Kreeka veto tõttu ei võetud Makedooniat NATO liikmeks. Kreeka nõuab, et Makedoonia riik nimetataks ümber Uueks Makedooniaks või Ülem-Makedooniaks. Peaministri sõnul ei suutnud senine parlamendikoosseis läbi suruda seadusi, mida oleks olnud vaja riigi liitumiseks Euroopa Liidu ja NATO-ga. Valimisi varjutas rahvastevaheline vägivald piirkonnas, kus albaanlased on enamuses, vaatlejate väitel esines seal ka valimispettusi ja valijate hirmutamist. 93 valimisringkonnas tulemused tühistati. Vaatlejate hinnangul olid järelvalimised paremini korraldatud.

Võitis peaministri Nikola Gruevski juhitava paremsentristliku erakonnaga seotud 19 partei valimisliit VMRO-DPMNE – Parema Makedoonia Eest, mis sai 120-kohalises parlamendis 63 kohta. Neile järgnes sotsiaaldemokraatide, liberaaldemokraatide, roheliste ja pensionäride 8 partei valimisliit, mis sai 27 kohta. Valimisaktiivsus oli ligi 59 protsenti. Parlamenti valiti 36 naist.

Vast valitud parlamendi tööd takistasid kohe opositsiooniparteide boikotid. Augustis lõpetas Makedoonia president Branko Cervenkovski parlamendikriisi, andes armu korruptsioonis süüdistatavale opositsiooniliikmele Zoran Zaevile. Sotsiaaldemokraadid lubasid seepeale parlamenditöö boikoteerimise lõpetada, justiitsministeerium esines aga avaldusega, et tegemist on rünnakuga kohtusüsteemi vastu.

Parlamendi tööd boikoteerinud Albaania Demokraatlik Partei nõustus parlamenti naasma pärast seda, kui president ähvardas viivi-tada albaania keelt teise riigikeelena tunnustavale seadusele allakirjutamisega.

Inter-Parliamentary Union, "The FYR Macedonia: Sobranie". –

<http://www.ipu.org/english/parline/reports/2313.htm#last>

Novinite, 6.06.2008, "Parliamentary elections results in 68 more sections in Macedonia annulled". – http://www.novinite.com/view_news.php?id=93910

Southeast European Times, 3.08.2008, "Presidential pardon ends parliament crisis in Macedonia". –

http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/en_GB/newsbriefs/setimes/newsbriefs/2008/08/03/nb-01

Prantsusmaa

Juulis kiitsid Prantsusmaa parlamendi mõlemad koad heaks ulatuslikud majandusuuendused. Senat is pooldas reformi parempoolne enamus, vastu olid opositsioonilised sotsialistid. Muu hulgas muudetakse seadusega streigiõigust ja karmistatakse töötutoetuse väljamaksmist. Ametiühingute kõige ägedamat vastupanu kohtas kohustusliku 35-tunnise töönädala tühistamine, mille kehtestas kümne aasta eest tollane sotsialistlik valitsus. President Nicolas Sarkozy hinnangul pärssis see piirang aga Prantsusmaa majanduse konkurentsivõimet. Seadusemuudatus jätab 35-tunnise töönädala jõusse, kuid annab tööandjale õiguse pidada töövõtjatega läbirääkimisi selle kohandamise üle. Ametiühingute hinnangul puudutavad seadusemuudatused kõige rohkem väike- ja

keskmise suurusega ettevõtteid, sest suurettevõtetes võtavad uued läbirääkimised liiga kaua aega.

BBC News, 24.07.2008, "MPs scrap France's 35-hour week". –

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7522659.stm>

Prantsusmaa parlamendi alamkoja Rahvusassamblee põhiseaduse, õiguse ja riigi administreerimise komisjon arutles mitmel korral valitsuse loodud andmebaasi EDVIGE koostamise põhimõtete üle. Juulis loodud andmebaasi ülesanne on koguda andmeid kõigi üle 13 aasta vanuste Prantsusmaa elanike kohta, kes võiksid rikkuda avalikku korda. Andmebaas sai rahva hulgas nimetuse Sarkozy Suur Õde. Septembri alguseks oli selle vastu kogutud juba üle 100 000 allkirja, sealhulgas mitme parlamendiliikme allkiri. Septembris loobus valitsus EDVIGE loomisest. Selle asemele pakuti uut andmebaasi EDVIRSP. Välja jäeti õigus koguda andmeid inimeste tervise ja seksuaalse orientatsiooni kohta, kehtima jäi aga õigus koguda andmeid noorte kohta, kes pole veel midagi kriminaalset korda saatnud.

Legislationline, 24.09.2008, "French file EDVIGE revised after huge civil society mobilization".

– <http://www.legislationline.org/ru/news.php?tid=1&jid=1>

Rootsi

Juunis võttis Rootsi parlament Riksdag vastu järelevalve seaduse, mis lubab kaitsejõududele kuuluval raadiosidefirmal FRA jälgida üle riigipiiri kulgevat telekommunikatsiooni ja lugeda e-kirju rahvusliku julgeoleku tagamiseks. Viimaste aastate jooksul enim poleemikat tekitanud seaduse vastuvõtmise poolt oli 143 ja vastu 138 parlamendiliiget. Enne seaduse vastuvõtmist avaldati selle vastu parlamendi ees meelt. Ka koalitsiooniliikmed ei olnud üksmeelsed, Mõõdukasse Koonderakonda kuuluv Karl Sigfrid soovis hääletada seaduseelnõu vastu, kuid pärast peaminister Fredrik Reinfeldti vihast reaktsiooni jättis hääletamata. Kirjastajad ja ajakirjanikud on tõdenud, et infoallika kaitsmine on sattunud uue seaduse tõttu tõsiselt ohtu. Rämpsposti vältimiseks kasutab üle poole Rootsi meediaväljaannetest välismaal asuvaid servereid, seetõttu saab FRA soovi korral jälgida kogu nende elektroonilist kirjavahetust. Valitsuse väitel on luuramise sihtmärk "välismaised ohud", mitte tavaliste inimeste elektrooniline kirjavahetus. Parlamendiliikmed kohustasid valitsust sügisel lisama seadusele kodanikuõigust tagavad sätted.

Postimees, 19.06.2008, "Rootsi kaitsejõud said loa lugeda üle riigipiiri kulgevaid e-kirju". –

<http://www.tarbija24.ee/200608/esileht/valisuudised/337601.php>

The Local, 15.09.2008, "Report: Moderates 'abusive' toward FRA-law detractor". –

<http://www.thelocal.se/14336/20080915>

Saksamaa

Saksamaa parlamendiliikmed lükkasid tagasi ettepaneku, mis oleks tõstnud nende palka kolme aasta jooksul 16,4 protsenti. Majanduslanguse ajal esitatud ettepanek pälvis nii võimuerakondade kui ka opositsiooni ägeda kriitika. Ettepaneku kohaselt oleks baaspalk

tõusnud 2009. aastal 7946 euronit (124 327 Eesti kroonini) ja 2010. aastal 8159 euronit (127 660 Eesti kroonini). Ettepanekut toetas liidukantsler Angela Merkel, kelle sõnul sooviks ta viia parlamendiliikmete palga samale tasemele kohtunike palgaga. Ta märkis, et parlamendiliikmete palk pole aastail 2004–2007 tõusnud.

AFP–BNS, 20.05.2008, “Saksa parlamendisaadikud ei nõustunud palgatõusuga”.

Serbia

Mais toimusid Serbias parlamendivalimised, valimiskomisjoni otsusega kuulutati parlamendi- ja kohalikud valimised välja ka Kosovos.

Valimised võitis president Boris Tadići Demokraatliku Partei juhitud valimisliit Euroopa-meelse Serbia Eest, mis sai parlamendis 102 kohta. Marurahvuslik Radikaalne Partei sai 78, valimisliit Serbia Demokraatlik Partei ja Uus Serbia 30, valimisliit Serbia Sotsialistlik Partei, Serbia Pensionäride Liit ja Ühendatud Serbia 20 kohta. 250-kohalisse parlamenti pääses 54 naist. Valimiste osalusprotsent oli 61. Radikaalid soovisid külmutada sammud Euroopa Liidu liikmesuse poole, otsida investeeringuid ja kaubanduspartnereid mujalt, taastada rahvuslik uhkus ja jätkata Kosovo tagasinõudmist. Demokraadid aga väidavad, et Euroopa Liiduga ühinemine on ainus võimalus tuua riigile hädavajalikke investeeringuid ja tösta inimeste elatustaset. Koalitsiooni moodustamine ei läinud lihtsalt, juunis kogunes parlament esimesele istungile ning andis parteidele kolm kuud aega koalitsiooni loomiseks, vastasel juhul tulnuks korraldada uued valimised.

Inter-Parliamentary Union, “Serbia: last elections”. – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2355_E.htm

Reuters–BNS, 11.06.2008, “Serbia parlament tuli kokku koalitsioonileppeta”.

Sloveenia

Septembris toimunud Sloveenia alamkoja valimised võitsid opositsioonilised sotsiaaldemokraadid, kes said Sloveenia Rahvussambles 29 kohta, koos kahe vasaktsentristliku liitlase Zaresi ja liberaaldemokraatliku parteiga kokku 43 kohta parlamendi 90 kohast. Peaminister Janez Janša partei Sloveenia Demokraatlik Partei sai 28 kohta. Enne valimisi süüdistas Soome Yleisradio Janez Janšat korruptsioonis, väites, et Soome riiklik relvafirma Patria on andnud talle suuri altkäemakse. Valimiste osalusprotsent oli 63,1. Parlamenti pääses 12 naist.

Inter-Parliamentary Union, “Slovenia: last elections”. – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2287_E.htm

Suurbritannia

Mais toimus Suurbritannia parlamendis rida hääletusi abordi lubatud ülempiiri alandamise teemal. Kehtiva 24 nädala asemel pakuti ülempiiriks 12 kuni 22 nädalat, kuid parlament jättis jõusse 24 nädalat. 22-nädalase ülempiiri vastu hääletas 304 ja poolt 233 parlamendiliiget, 20-nädalase ülempiiri vastu 332 ja poolt 190 parlamendiliiget, 12 nädala

vastu 393 ja poolt 71 parlamendiliiget. Suurbritannia abordiseadust muudeti viimati olulisel määral 1990. aastal, kui aborti lubatud ülempiiri alandati 28-lt 24 nädalale. Küsimus tekitas ägedaid vaidlusi, olulise asjaoluna arvestati teadusuuringuid, mille kohaselt pole enneaegselt sündinud laste elulemus enne 24 nädalat 1995. aastaga võrreldes märgatavalt tõusnud. Seadusemuudatusi arutati kunstliku viljastamise ja embrüoloogiaseaduse menetlemise raames.

BBC News, 21.05.2008, "MPs reject cut in abortion limit". – http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/7412118.stm

Tšehhi

Tšehhi parlamendi mõlemad koad toetasid pensionireformi, mis tõstab pensioniea 2030. aastaks 65 eluaastale. Naised, kellel on rohkem kui üks laps, saavad veidi varem pensionile. Alamkoda hääletas seadusemuudatuse üle juunis ning Senat juulis. Siiani läksid Tšehhi mehed pensionile 62- ja naised 61-aastaselt. Vajalik tööstaaž tõuseb 25-lt 35 aastale. Valitsus loodab pensioniea tõstmisega vältida pensionisüsteemi kokkuvarisemist. Samal ajal muudeti ka tervisekindlustuse seadust. Sarnaselt varem vastuvõetud seadusega, mille Ülemkohus sel aastal põhiseadusvastaseks kuulutas, tühistati kolmel esimesel haiguspäeval makstav riigi hüvitis. Edaspidi peab osa haigushüvitistest maksma tööandja.

Reuters, 17.07.2008, "Czech upper house passes pension, sick pay reforms". – <http://uk.reuters.com/article/marketsNewsUS/idUKL1784601120080717>

Türgi

Aprillis kiitis Türgi parlament heaks karistusseadustiku muutmise seaduse. Varem kritiseeris Euroopa Liit Türgit sõnavabaduse piiramise pärast. Karistusseadustiku vastuolulise 301. artikli parandus kiideti heaks 250 poolthäälega 65 vastu. Väga teravat vastuseisu näitasid üles rahvuslased. Kirjanikud, kirjastajad ja inimõiguslased heidavad aga ette, et seadus ei lähe sõnavabaduse eest võitlemisel piisavalt kaugemale. Nüüd on kuritegu solvata Türgi rahvast, mitte enam türklust tervikuna. Edaspidi on iga sellise kohtuprotsessi käivitamiseks vaja Türgi justiitsministri heakskiitu. Maksimaalne karistus solvangu eest lüheneb kolmelt aastalt kahele.

Reuters–BNS, 30.04.2008, "Türgi parlament parandas sõnavabadust piiravat seadust".

Türkmenistan

Türkmenistanis on 1. juulist taas kasutusel gregooriuse kalender ning endise riigijuhi Saparmurat Nijazovi algatatud muudatused on tühistatud. Türkmeenid pöörduvad üldkasutatava kalendri juurde tagasi parlamendi otsuse alusel, mille vastuvõtmist põhjendati elanike tungiva sooviga. 2002. aasta augustis võttis Türkmenistan toleaege presidendi Saparmurat Nijazovi algatusel kasutusele omakeelsed kuunimed. Näiteks jaanuar kandis presidendi järgi nimetust Türkmenbaši, aprilli kutsuti presidendi ema auks Gurbansoltaniks

ning osa kuid nimetati ümber kuulsate väejuhtide ja ajalootegelaste auks – juuni oli Oguz, juuli Gorkut, august Alp Arslan ja november Sandžar. Nijazovi surma järel riigipeaks saanud Gurbangulõ Berdõmuammedov on maininud, et võimuliialdused ja isikukultus talle ei meeldi.

Interfax–BNS, 1.07.2008, “Türkmenistan loobus Türkmenbaši kehtestatud kalendrist”.

Septembris võttis Türkmenistani Rahvanõukogu ühehäälselt vastu uue põhiseaduse, mis kehtestab mitmeparteisüsteemi. 2507-liikmeline hõimujuhtidest ja ametnikest koosnev Rahvanõukogu saadetakse laiali ning selle volitused jagatakse presidendi ja parlamendi vahel. Parlamendiliikmete arv kasvab 65-lt 125-le ja parlament saab suuremad õigused. Uues põhiseaduses kinnitatakse, et Türkmenistan pürgib turumajanduse poole, riik edendab ja toetab eraettevõtlust ning väikeettevõtluse arengut, kinnitab õigust eraomandile toodangu, maa ja teiste materiaalsete ja intellektuaalsete varade näol. Pärast president Saparmurat Nijazovi surma on vastu võetud palju seadusemuudatusi, näiteks on nüüd keelatud piinamine.

AFP–BNS, 26.09.2008, “Türkmenistan võttis vastu uue põhiseaduse”.

Ukraina

Septembris hääletas Ülemraada fraktsioon Meie Ukraina / Rahva Omakaitse demokraatlike jõudude koalitsioonist lahkumise poolt. Lahkumisotsust toetas 39 fraktsiooni liiget, tarvis oli 37 poolthäält. Võimuliidust lahkumist nõudis president Viktor Juštšenko, otsuse tingis Julia Tõmošenko Bloki koostöö Regioonide Parteiga.

Oktoobris kuulutas president Viktor Juštšenko detsembri keskpaigaks välja ennetähtaegsed parlamendivalimised.

Interfax–BNS, 3.09.2008, “Meie Ukraina otsustas parlamendikoalitsioonist lahkuda”;

AFP–Interfax–BNS, 8.10.2008, “Ukraina president saatis parlamendi laiali”.

Ungari

Mais kiitis Ungari parlament 363 poolthäälega heaks NATO strateegilise transpordibaasi rajamise Papa linna lähisteles. Baasist hakatakse koordineerima transpordilennukite C-17 lende, samuti nende osalust operatsioonides eriolukordade tekkimise korral. Baasi tööd rahastab 13 NATO riiki 26-st, samuti allianssi mittekuuluvad Soome ja Rootsi.

Septembris toetas Ungari parlament plaani suurendada riigi sõjaväe isikkoosseisu 1000 sõduri võrra, sõjavägi suureneb 24 950-ni. Poolt hääletas 330 parlamendiliiget, üks oli vastu. 1989. aastast praeguseni on sõjaväe suurust vähendatud, mõningail andmeil 130 000-lt 24 000-le. Kaitseminister Imre Szekeresi sõnul tingib vajaduse sellise muudatuse järele Ungari seotus NATO lennuväega ning vajadus välja õpetada reservväelasi.

New Europe, 9.06.2008, “Budapest waives green to NATO forces on its soil”. –

<http://www.neurope.eu/articles/87492.php>

People's Daily Online, 16.09.2008, “Hungarian parliament to expand size of armed forces”.

- <http://english.people.com.cn/90001/90777/90853/6500101.html>

Valgevene

Septembris toimunud Valgevene parlamendivalimistel ei saanud 110-liikmelisse parlamenti mandaati ükski opositsioonikandidaat. Valimas käis 75,3 protsenti valimisõiguslikest kodanikest. Valimistel osales kokku 264 kandidaati, neist ligi 70 esindasid opositsiooni. OSCE Demokraatlike Institutsioonide ja Inimõiguste Büroo (ODIHR) vaatlusmissiooni esindajad tõdesid, et valimised ei vastanud rahvusvahelistele standarditele. Pärast valimistulemuste teatavakstegemist toimus Minskis opositsiooni meeleavaldus.

ERR uudised, 29.09.2008, "Valgevene valimised jätsid opositsiooni parlamendi ukse taha".

- <http://uudised.err.ee/index.php?06137895>

Venemaa

Augustis toetasid Venemaa Riigiduum ja Föderatsiooninõukogu Gruusia separatistlike piirkondade iseseisvust. Abhaasia ja Lõuna-Osseetia tunnustamise poolt hääletasid Riigiduumas kõik 447 kohal viibinud duumasaadikut, Föderatsiooninõukogus andis oma poolthääle 130 seadusandjat, vastuhääli ei olnud.

Venemaa parlamendikodade avaldused polnud siduvad, lõpliku otsuse tunnustamise kohta langetas president Dmitri Medvedev.

AFP-Interfax-BNS, 25.08.2008, "Riigiduum toetas Abhaasia ja Lõuna-Osseetia tunnustamist";

Reuters-Interfax-BNS, 25.08.2008, "Vene parlamendi ülemkoda toetas Lõuna-Osseetia iseseisvust".

Augustis kiitis Föderatsiooninõukogu tagantjärele heaks vägede saatmise Gruusiasse. Föderatsiooninõukogu kinnitas president Dmitri Medvedevi pöördumise, milles parlamenti teavitatakse lisajõudude suunamisest Gruusiasse 8. augustil. Põhiseaduse järgi vajab Venemaa president rahuvalvekontingendi suurendamiseks parlamendi nõusolekut.

Interfax-BNS, 25.08.2008, "Vene ülemkoda kiitis tagantjärele heaks vägede saatmise Gruusiasse".